

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā,

2004.gada 15.janvārī

Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Dz.Balta,

ar sekretāri B.Bukovsku,

piedaloties prokurorei Dainai Stirānei, sūdzības iesniedzēja Valsts zemes dienesta pārstāvjiem L.M. un A.B., Konkurences padomes pārstāvim U.D.,

izskatot atklātā tiesas sēdē civillietu **Valsts zemes dienesta** sūdzībā par **Konkurences padomes** 2003.gada 17.oktobra lēmumu Nr.49,

noskaidroja:

2003.gada 27.novembrī Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā saņemta Valsts zemes dienesta sūdzība par Konkurences padomes 2003.gada 17.oktobra lēmumu Nr.49. Sūdzībā norādīts, ka 2003.gada 7.februārī SIA "Ģeodēzists" iesniedzis Konkurences padomē rakstu "Par situāciju Latvijas mērniecības pakalpojumu tirgū", pamatojot to ar pēdējā laikā Latvijā uzsākto apjomīgu valsts institūciju un to darbību atbilstību likumdošanai izvērtēšanu. Atbildot uz Konkurences padomes pieprasījumu, Valsts zemes dienests Konkurences padomei nosūtījis pieprasīto informāciju par Valsts zemes dienesta mērnieku izpildītajiem zemes īpašumu (lietojumu robežu ierādīšanas) uzmērīšanas un topogrāfiskās uzmērīšanas darbu apjomiem 2002.gadā, Valsts zemes dienesta reģionālo nodaļu griezumā, lietas izskatīšanas gaitā starp Valsts zemes dienestu un Konkurences padomi tika veikta sarakste.

Konkurences padome ar lēmumu Nr.49 nolēmusi izbeigt izpēti lietā un informēt Tieslietu ministriju par tās padotībā esošās iestādes darbību izvērtēšanu un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma normām.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Valsts zemes dienesta darbības nav pretrunā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu. Valsts zemes dienests kā publiska persona ir tiesīgs veikt komercdarbību, jo šobrīd tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu zemes reformas jomā un nozares infrastruktūras attīstībai ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, ko nevar nodrošināt privātstruktūras. Sūdzībā Valsts zemes dienests lūdz atzīt Konkurences padomes 2003.gada 17.oktobra lēmumu Nr.49 par prettiesisku.

Konkurences padome tiesā iesniegusi paskaidrojumus, kuros norāda, ka Konkurences padome 2003.gada 17.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.49, izbeigt lietas izpēti, jo Valsts zemes dienesta darbībās Konkurences likuma 13.panta pārkāpumi netika konstatēti.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 7.panta 1.daļas 2.punktu Konkurences padome 2003.gada 24.oktobrī ar vēstuli Tieslietu ministrijai nosūtīja atzinumu par Valsts zemes dienesta līdzšinējās darbības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. un 88. panta normām. Konkurences padome uzskata, ka, pieņemot 17.10.2003. lēmumu Nr. 49 par lietas izpētes izbeigšanu un Konkurences likuma 13.pantā minētā pārkāpuma nekonstatēšanu Valsts zemes dienesta darbībās, Konkurences padome nav aizskārusi Valsts zemes dienesta tiesības, liegusi pilnīgi vai daļēji realizēt tiesības, ko tai piešķir likums, vai uzlikusi kādu tiesisku pienākumu.

Sūdzības iesniedzēja pārstāvis tiesas sēdē sūdzību uzturēja, pamatojoties uz sūdzībā norādīto, uzskata, ka lēmuma pieņemšanas procesā nav pieļauti pārkāpumi, taču

nepamatoti ir secinājumi, izteica viedokli, ka apstrīdētais Konkurences padomes lēmums rada morālus un materiālus kaitējumus Valsts zemes dienestam un ar to ir aizskartas Valsts zemes dienesta tiesības sniegt pakalpojumus un, lai novērstu tiesību aizskārumu, būtu veicama objektīvāka izpēte. Bez tam sūdzības iesniedzēja pārstāvis uzsvēra, ka, sniedzot mērniecības pakalpojumus, Valsts zemes dienests veica savas ar likumu uzliktās funkcijas, norādīja, ka nav pamatota atsauce uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, jo tas nav attiecināms uz Valsts zemes dienesta darbību, saskaņā ar šī likuma Pārejas noteikumiem.

Konkurences padomes pārstāvis tiesas sēdē sūdzību neatzina, uzturēja paskaidrojumos izteikto, norādīja, ka Konkurences padome ar savu lēmumu nevar radīt kādus tiesību ierobežojumus valsts iestādei, kas ir publisko tiesību subjekts, lūdza sūdzību noraidīt.

Prokurore sniedza atzinumu, ka sūdzība ir apmierināma, jo Konkurences padome pārkāpusi savu kompetenci, aizskārusi Valsts zemes dienesta tiesības, izvērtējot tā darbību pēc Valsts pārvaldes likuma, kas nav konkurenci reglamentējošs akts.

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus, ievērojot prokurores atzinumu, tiesa uzskata, ka Valsts zemes dienesta sūdzība nav pamatota.

Lietas materiāli nesatur pierādījumus sūdzības iesniedzēja apgalvojumam par to, ka apstrīdētais Konkurences padomes lēmums rada morālus un materiālus kaitējumus Valsts zemes dienestam. Par šādu pierādījumu nevar tikt uzskatīts lietā iesniegtais Valsts Kontroles ziņojums par pārbaudes rezultātiem.

Konkrētās sūdzības izskatīšanā nav ņemama vērā sūdzības iesniedzēja iesniegtā Valsts ieņēmumu dienesta vēstule par SIA "Ģeodēzists" pārbaudes rezultātiem, jo tā neattiecas uz izskatāmās lietas būtību.

Tāpat nav pierādīts sūdzības iesniedzēja apgalvojums par to, ka Valsts zemes dienests atrodas neizdevīgākā situācijā attiecībā pret citiem tirgus dalībniekiem, jo vienīgā apgalvojuma motivācija ir citu tirgus dalībnieku iespēja slēpt ieņēmumus.

Strīda izšķiršanai izvērtējams vai apstrīdētais lēmums pieņemts atbilstoši lēmuma pieņēmēja darbību regulējošam likumam.

Konkurences padomes tiesības noteiktas Konkurences likuma 7.pantā, saskaņā ar kura 1.daļas 2.punktu Konkurences padome ir tiesīga sniegt atzinumus par tirgus dalībnieku darbības atbilstību konkurenci reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, apstrīdētais lēmums pieņemts atbilstoši minētā likuma 8.panta 1.daļas 2.punktam, kas nosaka, ka Konkurences padome pieņem lēmumus par lietas izpētes izbeigšanu.

Konkurences padome, veicot pārbaudi, konstatējusi, ka Valsts zemes dienests var tikt atzīts par tirgus dalībnieku, kas darbojas privāttiesiskās attiecībās, un uz Valsts zemes dienestu var tikt attiecināmas Konkurences likumā iekļautās normas. Konkurences padome izdarījusi pamatotu secinājumu, ka šajā gadījumā Valsts zemes dienests attiecībā pret citiem tirgus dalībniekiem atrodas dominējošā stāvoklī.

Atrašanās dominējošā stāvoklī saistīta ar lēmumā norādītajiem procentuālajiem datiem attiecībā uz tirgus daļu un to, ka Valsts zemes dienests atšķirībā no citiem tirgus dalībniekiem izpētāmajā jomā ne tikai sniedz pakalpojumus privāto tiesību jomā, bet arī veic darbību kā publisko tiesību subjekts - ir valsts institūcija un kā tāda, atbilstoši likuma "Par valsts zemes dienestu" 2.pantā noteikumiem, cita starpā veic licencēšanas uzraudzību mērniecības jomā, zemes ierīcības un mērniecības noteikumu izstrādāšanu, metodisko vadību un uzraudzību, veic zvērinātu mērnieku un zvērinātu taksatoru licencēšanu, zemes kadastra un ģeogrāfiskās informācijas sistēmu izveides koordinēšana un pārzināšana, kā arī valsts, juridisko un fizisko personu nodrošināšana ar šo informāciju; tādējādi atzīstams, ka veicot vienus un tos pašus pakalpojumus, pastāv dažādi nosacījumi tirgus dalībniekiem gan informācijas pieejamības, gan

pakļautības ziņā, Valsts zemes dienests var darboties neatkarīgi no konkurentiem un faktiski saduras Valsts zemes dienesta kā valsts institūcijas un kā privāto tiesību subjekta intereses.

Uz Valsts zemes dienestu kā valsts institūciju attiecas Valsts pārvaldes iekārtas likums, un tādējādi, vērtējot Valsts zemes dienesta darbību, nedrīkst ņemt vērā šo likumu, kas tieši regulē tā darbību un uzskatāms, ka Konkurences padome nav pārkāpusi savu kompetenci un ir pamatoti atsaukusies uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumiem, izvērtējot tos atbilstoši Konkurences likuma 7.panta 2.daļai, kas nosaka, ka Konkurences padome ir tiesīga izvērtēt citu institūciju sagatavotos tiesību aktu projektus un citus dokumentus un sniegt atzinumus par tiem, ja tajos ietvertas tirgus mehānismu ietekmējošas normas, kuru realizācija tieši vai netieši var ierobežot konkurenci.

Konkurences padomes norādītais Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pants (kas norāda, kādās jomās un kādā formā publiska persona veic komercdarbību), saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma Pārejas noteikumu 11.punktu, neattiecas uz publiskas personas uzņēmējdarbību, kas uzsākta pirms šā likuma spēkā stāšanās, taču tiesa atzīst, ka šai gadījumā Konkurences padome minēto normu norādījusi atbilstoši iepriekš minētajiem Konkurences likuma noteikumiem, jo minētās Valsts pārvaldes iekārtas likuma normas neattiecināšana uz Valsts zemes dienestu var ierobežot konkurenci, kā dēļ pamatoti secināts, ka nepieciešams risināt konkrētā gadījuma tiesiskā regulējuma jautājumu.

Apstrīdētais lēmums, no tā izrietošā Konkurences padomes vēstule Tieslietu ministrijai, neierobežo Valsts zemes dienesta tiesības sniegt pakalpojumus, bet gan informē par to, ka situācija sakārtojama, izstrādājot jaunu tiesisko regulējumu, nodalot Valsts zemes dienesta darbību publisko tiesību jomā no tā darbības privāto tiesību jomā.

Faktiski Konkurences padome apstrīdētajā lēmumā ir nonākusi pie Valsts zemes dienestam labvēlīga secinājuma, ka Valsts Zemes dienests ļaunprātīgi neizmanto Konkurences likuma 13.pantā noteikto dominējošo stāvokli, ar šo lēmumu nav tikuši noteikti ne Valsts zemes dienesta pienākumi, ne ierobežotas kādas tiesības, ne noteiktas jebkādas sankcijas.

No Konkurences likuma 6.un 7.panta izriet arī Konkurences padomes viedokļa (kas izteikts lēmumā) publiskošanas tiesības.

Tādējādi atzīstams, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Konkurences padome ir rīkojusies saskaņā ar tās darbību regulējošo likumu savu pilnvaru ietvaros un nav pamata tā atcelšanai.

Atbilstoši Latvijas Civilprocesa kodeksa 239.⁷ panta 2.daļai, ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētā rīcība (lēmums) notikusi saskaņā ar likumu, valsts pārvaldes vai pašvaldības institūcijas vai amatpersonas pilnvaru ietvaros, tiesa taisa spriedumu par atteikumu apmierināt sūdzību.

Ņemot vērā minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 5., 8., 189.-194.panta, Pārejas noteikumu 1.pkt., Civilprocesa kodeksa 239.⁷ panta

nosprieda:

noraidīt Valsts zemes dienesta sūdzību par Konkurences padomes 2003.gada 17.oktobra lēmumu Nr.49.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2004.gada 29.janvāra, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā.

Tiesnese:

(paraksts)

Dz.Balta